

Nahum

Xudaning Ninewening halakiti toghruluq permani

¹ Ninewe shehiri toghrisida yüklen'gen wehiy — Elkoshluq Nahum körgen alamet körünüsh xatirilen'gen kitab. □

² Perwerdigar otluq muhebbetlik, intiqam alghuchi bir Xudadur;
Berheq, Perwerdigar bir intiqam alghuchi,
Derghezep Igsidur;
Perwerdigar yawliridin intiqam alidu,
Düşmenliri üçhün adawet saqlaydu. ■

³ Perwerdigar asanliqche achchiqlanmaydu,
Küch-qudrette ulughdur,
Gunahi barni héch aqlimaydu;
Perwerdigar — Uning yoli qara quyunda we bo-randidur,
Bulutlar Uning ayaghliri purqiratqan chang-tozangdur.

⁴ U déngizgha tenbih bérip uni quruq qilidu,
Barliq deryalarni qurutiwétidu;
Bashan qaghjirap kétidu,
Karmelmu hem shundaq bolidu;

□ **1:1** «Yüklen'gen wehiy» — ibraniy tilida «Massa» (asasiy menisi «yük») dégen bir söz bilenla ipadilini hem «wehiy» hem «peyghem-berning zimmisige yüklen'gen bir wezipe» dégen ikki menini öz ichige alidu. ■ **1:2** Mis. 20:5

Liwandiki gül-giyahmu qaghjiraydu.□

⁵ Taghlar uning aldida titrep kétidu,
Döngler érip kétidu,
Yer yüzi Uning huzuri aldigha kötürülide,
Jahan hem uningda barliq yashawatqanlarmu
shundaq bolidu.■

⁶ Kim Uning ghezipi aldida tik turalisun?
Kim Uning achchiqining dehshitide qeddini kérip
turalisun?

Uning derghezipi ottek tökülidu,
Uning aldida tashlar yérilidu.

⁷ Perwerdigar méhribandur, külpetlik künde bash-
panahdur;

Özige tayan'ghanlarni U bilidu.■

⁸ Biraq éship tashqan kelkün bilen shu yerni
pütünley tügeshtüridu,

Qarangghuluq uning düshmenlirini qoghlaydu.□

⁹ Siler Perwerdigar bilen qarshiliship néme oy-
lawatisiler?

□ **1:4** «Barliq deryalarni qurutiwétidu; **Bashan qaghjirap kétidu, Karmelmu hem shundaq bolidu; Liwandiki gül-giyahmu qaghjiraydu**» — Bashan we Liwanda hól-yéghin köp, bek mol bolidu; ularning otaqliri intayin munbet idi. Karmel bolsa Israilda hól-yéghin eng köp bolidighan jay; u «qaghjirap ketken» bolsa, bashqa jaylar téximu shundaq bolatti. ■ **1:5** Mis. 19:18; Zeb. 18:7-9; 29:4-6; 97:4, 5; 114:4.

□ **1:8** «Biraq éship **tashqan kelkün bilen shu yerni pütünley tügeshtüridu**» — «éship tashqan kelkün» peyghemberlarning yazmilirida adette köchme menide qollinilip «tajawuz qilghuchi qorqunchluq qoshun»ni körsitidu. Biraq «Nahum» dégen ushbu qismida, u hem esli meniside (kelkün) bilen qollinilghan hem «tajawuzchi qoshun» dégen köchme menidimu qollinilghan. Ninewe shehiri Tigris deryasining éship téshishi hem Babil qoshuni teripidin yer bilen teng qilin'ghan. «Shu yer» belkim Ninewe shehirini körsitidu.

U ishliringlarni pütünley tügeshtüridu;

Yamanliq silerdin ikkinchi qétim chiqmaydu. □

¹⁰ Ular qamghaqtek bir-birige chirmishiwalghan bolsimu,

Öz haraqliridin süzme bolup ketken bolsimu,

Ular quruq paxaldek pütünley yep kétilidu. □

¹¹ Sendin Perwerdigargha rezillik oylighuchi chiqqanidi,

U Iblisning bir nesihetchisidir. □

¹² Perwerdigar mundaq deydu: —

«Ularning teyyarliqliri toluq, sani zor köp bolsimu,

Ular oxshashla üzüp tashlinidu,

Shundaqla kelmeske kétidu;

Men sanga azar qilghinim bilen, *i xelqim*,

□ **1:9** «U ishliringlarni pütünley tügeshtüridu» — yaki «U Özi qilmaqchi bolghinini beribir ada qilidu». «Yamanliq silerdin ikkinchi qétim chiqmaydu» — kona zamanlardiki nurghun «weyran qilin'ghan» sheherler kéyin qayta qurulghan. Mesilen, Yérusalém shehiri az dégende besh qétim qaytidin qurulghan. Biraq Ninewe shehiri ghulitiwétilgendin kéyin pütünley yoqap ketti.

□ **1:10** «Öz haraqliridin süzme bolup ketken bolsimu,...» — peyghember mushu yerde, Ninewe shehiridiki hemme puqra mest bolghan waqtida weyran qilinidu, dep puritidu. «Ular quruq paxaldek pütünley yep kétilidu» — menisi belkim «köydürülidu». Bashqa birnechche xil terjimiler uchrishi mumkin. □ **1:11** «U Iblisning bir nesihetchisidir» — «Iblis» mushu yerde ibraniiy tilida «Bérial» déyilidu. Bu söz Tewratta adette Sheytanning özini k örsitishi mumkin. Bashqa terjimilerde «rezil», «erzimes» dégen menilerde kélidu. Mumkinchiligi barki, bu «Iblisning nesihetchisi» Sennaxéribni körsitidu (Sennaxérib miladiyedin ilgiriki 702-yili Yehudagha qattiq hujum qilghan. Uning meghlubiyiti hem ölümü Tewratta, «Yeshaya» 36-38 bablarda xatirilen'gen). Undaq bolghanda, Nahum peyghember özining bu bésharitini mezkur kitabni resmiiy toplan pütüküzüshtin 50 yil burun, yeni yash waqtida xatir-ilgen bolidu.

Qaytidin sanga azar qilmaymen. □

¹³ Hazir Men uning boyunturuqini boynungdin sundurup éliwatimen,

We asaretliringni bösüp tashlaymen.

¹⁴ Perwerdigar sen toghruluq perman chüshürgenki,

Séning naming qaytidin térimeydu;

Butungning öyidin Men oyma heykel, quyma heykelni yoqitimen;

Men qebrengni teyyarlawatimen,

Chünki sen pesendidursen. □

¹⁵ Mana taghlar üstide, xush xewerni élip kelgüchining ayaghlirigha,

Aram-xatirjemlikni jakarlighuchining ayaghlirigha qara!

Héytliringni tebrikle, i Yehuda, ichken qesemliringni ada qil;

Chünki u rezil bolghuchi zéminingdin ikkinchi ötmeydu;

□ **1:12** «Ularning teyyarliqliri toluq, sani zor köp bolsimu,...» — «teyyarliqliri toluq, sani zor köp» — bu Asuriyeliklarning özlirini teswirleshke daim ishlitidighan ibare. «Ular **oxshashla üzüp tashlinidu, shundaqla kelmeske kétidu**» — ibaraniy tilida «kelmeske kétidu» dégen bu söz bezide «tamchilap-tamchilap yoqap kétidu» dégeni bildüridu. □ **1:14** «Perwerdigar sen toghruluq perman chüshürgenki, séning naming qaytidin térimeydu; ...» — Xuda mushu yerde qaytidin Asuriye padishahigha söz qilidu. «Séning naming .. térimeydu» — bu belkim ikki bisliq söz. Birinchidin Asuriye padishahining héch nesli qalmaydu; ikkinchidin, uni eslitidighan héch abidiler, xatire tashlar qalmaydu (Asuriye padishahliri eslide chong-chong abide tashlirigha nahayiti amraq idi). «Men **qebrengni teyyarlawatimen**» — bashqa birxil terjimisi «Men uni (yeni padishahning butxanisini) qebreng qilip békitimen».

U pütünley üzüp tashlan'ghan bolidu. □ ■

2

Ninewening halak bolushining teswirliri •••
Xuda Ninewege qaytidin söz qilidu

¹ Bitchit qilidighan birsi köz aldingghila keldi;
Emdi istihkam üstide közet qil,
Yolgha qara, bélingni baghla, küchliringni yighip
téximu kücheyt! □

² (Chünki Perwerdigar Yaqupning shan-sheripini
eslige keltürdi,
Uni Israilning shan-sheripige layiq derijide eslige
keltürdi;
Chünki quruqdighuchilar ularni quruqdap
qoyghanidi,

□ **1:15** «Mana **taghlar üstide, xush xewerni élip kelgüchining ayaghlirigha, aram-xatirjemlikni jakarlighuchining ayaghlirigha qara!**» — mushu xush xewerning mezmuni belkim Ninewe shehiri weyran bolup, Xudaning xelqige xatirjem künler keldi, dégenlik. ■ **1:15** Yesh. 52:7; Rim. 10:15 □ **2:1** «Bitchit **qilidighan birsi köz aldingghila keldi**» — démek, birsi sen Ninewening aldigha kélip sanga hujum qilidu. «Emdi **istihkam üstide közet qil, yolgha qara, bélingni baghla, küchliringni yighip téximu kücheyt!**» — bu kinayilik, hejwiw gep — Ninewelikler jengge shunche köp teyyarliq qilghan bolsimu, hemmisi bikar bolidu.

Ularning üzüm tal shaxlirini weyran qilghanidi).□ ■

³ *Bitchit qilghuchining* palwanlirining qalqanliri qizil boyaldi,

Uning baturaliri perengde kiygüzüldi;

Teyyarliq künide, jeng harwiliri polatning julasida yaltirap kétidu,

Neyziler oynitilidu;□

⁴ Jeng harwiliri kochilarda güdürliship chépushiwatidu;

Keng yollarda bir-birige soqulidu;

Ularning qiyapiti mesh'ellerdek bolidu,

Ular chaqmaqlardek yügürüshidu.

⁵ *Serdar* emirlirige emr chüshüridu;

Ular yürüş qilghinida aldirighinidin bir-birige putliship mangidu;

Ninewening sépiligha qarap aldiraydu,

□ **2:2** «Perwerdigar **Yaqupning shan-sheripini eslige keltürdi, uni Israilning shan-sheripige layiq derijide eslige keltürdi**» — oqurmenler belkim ésige keltüriduki, Xuda Yaqup peyghemberge yéngi isim qoydi, yeni «Israil» dep qoydi. «Yaqup»ning menisi «aldamchi» yaki «bashqining ornini basquchi», «Israil»ning menisi «Xuda bilen bille bolghan shahzade». Démek, Xuda Yaqupning egri-toqay yollirini özgertip, uninggha parlaq kélecek bergen. Shuning bilen muqeddes kitabta, «Yaqup» bezi waqıtlarda Israilning «kona tebiti»ni, yeni Xuda öch körgen yaman illetlirini kórsitidu. **«Chünki quruqdighuchilar ularni quruqdap qoyghanidi, ularning üzüm tal shaxlirini weyran qilghanidi»** — Asuriye Israil hem Yehudani köp qétim herxil usul (bulangchiliq, jazanixorluq, baj-séliq qatarliqlar) bilen «quruqdap qoyghanidi». ■ **2:2** Zeb. 80:12-13; Yesh. 10:12 □ **2:3** «*Bitchit qilghuchining palwanlirining qalqanliri qizil boyaldi*» — «qalqanliri qizil boyaldi» mumkinchiligi barki, Asuriye leshkerliri jengge teyyaran'ghinida qalqanlirini qizil rengde boyap qoyatti.

Bashlirigha bolsa «muhasire qalqini» teyyarlinidu.□

⁶ «Deryalarning derwaziliri» échilidu,

Padishahning ordisi érip kétidu.□

⁷ Xuzzabning bolsa uyatliri échilidu —

Düşmen teripidin yalap épkétilidu,

Dédekliri xuddi paxteklarning sadasidek ah-uh tartip,

□ **2:5 «Serdar emirlirige emr chüshüridu»** — «serdar» ibranıy tilida «u» déyilidu. Bizningche düşmenlarning serdarini körsitidu (1-ayetni körüng). Bezi alimlar «u» Asuriye padishahni körsitidu, dep qaraydu. Undaq bolghanda, ayet Asuriyeliklarning jiddiy mudapie teyyarlıqı qiliwatqinini körsitidu. **«Bashlirigha bolsa «muhasire qalqini» teyyarlinidu»** — «muhasire qalqini» — eskerler sépilgha hujum qilip örümekchi bolghanda, bashlirini qoghdash üçün bash üstige chong bir qalqandek nersini kötürüp yüretti. Bashqa birxil terjimisi: «qalqanliq potey». □ **2:6 ««Deryalarning derwaziliri» échilidu, padishahning ordisi érip kétidu»** — «deryalarning derwaziliri» dégenlik néme menisi? Tigris deryasining tarmaq-ériqliri Ninewe shehiridin ötetti. Deryalar sépildin ötkén jaylarda kémilerni ötküzüş-ötküzmeslik üçün hem bashqa jaylarda su éqimlirini tizginlesh üçün derwaza-taqaqlar békitilgenidi. Del Ninewe shehiri muhasirige élin'ghan chaghda derya téship, uning tashqı sépilining 3 kilometrliq qismini éqitip ketken. Shuning bilen Babil qoshuni bösüp kirip, andin ichki sépilgha hujum qilishqa kirishtı. «Padishahning ordisi érip kétidu» — Belkim padishah hem ordidikilarning yüriki qorqunchtin érip ketkenlikini körsitidu. Padishah barlıq baylıqlirini yoghan bir gülxan qilip, özi we kénizeklirini gulxanning üstide köydürüwalı. Bezi alimlar bu sözni jismaniy tereptin: «orda (derya éqimi bilen) éqip kétidu» dep chüshinidu.

Meydilirini urup kétidu.□

⁸ Ninewe apiride bolghandin béri köl süyidek *tinch* bolup keldi,

Biraq ular hazir qéchip kétidu...

Ey toxta! Ey toxta!

— Biraq héchkim keynige qarimaydu.□

⁹ Kümüshlerni buliwélinglar, altunlarni buliwélinglar;

Chünki uning shewketlik xezinisidiki qimmat qacha-quchilirining sani yoqtur.

¹⁰ U quruqdalghan, weyran qilin'ghan, berbat bolghan!

Yüriki érip kétidu,

Tizliri bir-birige jalaqlap tegmekte;

Belliri tolghaq tutqandek tolghinidu,

Barliq yüzler tatirip kétidu.■

¹¹ Qéni, shirlarning uwisi?

Yash shirlar ozuqlinidighan jay,

Shir, chishi shir, shir arslini héchkimdin qorqmay yürgen jay qéni?□

□ **2:7** «Xuzzabning **bolsa uyatliri échilidu**» — «Xuzzab» bolsa belkim Ninewe xanishining ismi (bu isim ularning bir ayal butining ismi, yeni «ishtar» dégen isim bilen munasiwetlik). Padishah özini köydüriwalghini bilen xanish özi tirik qélip reswa qilinip, dédekliiri bilen qulluqqa ewetilidu. Bezi alimlarning bashqa birxil terjimisi bar — «Mana bu shundaq békitilgendur, — uning (Ninewe shehirining) uyatliri échilidu...». □ **2:8** «Ninewe **apiride bolghandin béri köl süyidek tinch bolup keldi, biraq ular hazir qéchip kétidu...**» — bashqa birxil terjimisi «Ninewe bir köl süyidektur, biraq hazir suliri yoqap kétidu...». ■ **2:10** Qan. 1:28; 20:8; Ye. 2:11; 5:1; 7:5; Yesh. 13:7, 8; 21:3; Ez. 21:12. □ **2:11** «Qéni, shirlarning uwisi? Yash shirlar ozuqlinidighan jay, shir, chishi shir, shir arslini héchkimdin qorqmay yürgen jay qéni?» — shir Asuriye impériyesining simwoli idi.

¹² Shir öz arslanlirini qandurushqa owlarni titmatitma qilghanidi,
Chishi shirliri üçün owlarni boghqanidi;
Öngkürlirini ow bilen, uwilirini olja bilen toshquzghanidi.

¹³ Mana, Men sanga qarshimen, — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar;
Men séning jeng harwiliringni is-tütekke aylاندurup köydüriwétimen;
Qilich yash shirliringni yewatidu,
Owangni yer yüzidin élip tashlaymen;
Elchiliringning awazliri qayta héch anglanmaydu.□

3

Ninewening halak bolushidiki seweblar

¹ Qanliq sheherge way!
U yalghanchiliq, zulum-zorawanliq bilen tolghan,
U olja élishtin héch qol üzgen emes!□

² Ah, qamchining qarsildashliri!
Chaqlirining daqangshiwatqan,
Atlarning chapchiwatqan,
Pingildap kétéwatqan jeng harwilirining sadaliri!

³ Qara, atliq leshkerlarning qangqishliri,
Qilichlarning walildashliri,

□ **2:13** «Men séning jeng harwiliringni is-tütekke aylاندurup köydüriwétimen» — ibraniy tilida «Men uning jeng harwilirini is-tütekke aylاندurup köydüriwétimen». □ **3:1** «Qanliq sheherge way!» — «qanliq sheher» Ninewe shehirini körsitidu, elwette; 1-3-ayetlerde, bösüp kirgen qoshunliri, shundaqla ularning qirghinchiliqi teswirlinidu.

Neyzilerning palildashliri,
 Öltürülgenlarning köplüki,
 Ölükler döwe-döwe!
 Jesetlarning sani yoqtur;
 Ular jesetlerge putlishidu.

⁴ — Séhirlerning piri u,
 — Ellerni pahishiwazliqi,
 Jemetlerni séhirliri bilen sétiwétidu;
 Sen shérinsuxen pahishining nurgun pahishilik-
 liri tüpeylidin, □

⁵ Mana, Men sanga qarshiliship chiqqanmen, —
 — deydu samawiy qoshunlarning Serdari bol-
 ghan Perwerdigar,
 Könglikingning étikini qayrip yüzüngge yépip, séni
 ashkarilaymen,
 Ellerge uyat yerliringni,
 Padishahliqlargha nomusungni körsitimen.

⁶ Üstüngge nijasetni tashlaymen,
 Séni shermendichilikte qaldurimen,
 Séni reswa qilimen.

⁷ We shundaq boliduki,
 Séni körgenlarning hemmisi sendin qéchip: —
 «Ninewe weyran qilindi! Uning üçhün kim haza
 tutidu?» — deydu;

□ **3:4 «Séhirlerning piri u»** — «u» bu yerde Ninewe shehirini körsitidu. «u... **ellerni pahishiwazliqi, jemetlerni séhirliri bilen sétiwétidu; sen shérinsuxen pahishining nurgun pahishilik-liri tüpeylidin,...**» — Ninewedikiler rehimsizlik, zorawanliqtin hewes alghan bolupla qalmay, yene köp ellerge köp jadugerlik hem xurapatliq örp-adetlirini hem özlirining paskina butpereslikini tarqatqanidi.

Men sanga teselli bergüchilerni nedin tépip bérimen?□

⁸ Sen deryalarning otturisida turghan,

Etrapida sular bolghan,

Istihkami déngiz bolghan,

Sépili déngiz bolghan No-Amon shehiridin ewzel-musen?

⁹ Éfiopiyemu, Misirmu uning küch-quдрiti idi,

Ularning küchi cheksiz idi;

Put hem Liwiyelikler uninggha yadremchi idi;□

¹⁰ Umu élip kétilip, esirlikke chüshken;

Barliq kocha béshida bowaqliri chörüp tashliwétildi;

Ular uning mötiwerliri üçün chek tashlidi,

Uning barliq erbabliri zenjirde baghlan'ghanidi.□

¹¹ Senmu mest bolisen;

Sen mökünüwalisen;

□ **3:7 «Men sanga teselli bergüchilerni nedin tépip bérimen?»**

— Nahum peyghember mushu yerde söz oyini qilip özining ismi («teselli bergüchi» dégen menide) üstide kinayilik, hejwiyp gep qilidu. U özining Yehuda xelqige bésharetliri bilen teselli bergenidi. Biraq «Ninewe shehiri üçün «Nahum»lar nedin tépildu?».

□ **3:9 «Put hem Liwiyelikler uninggha yadremchi idi»** — «Put» dégen yurt hazirqi Somaliye. «Liwie», yeni «Libya»ning qedimki ismi «Kush».

□ **3:10 «Umu (No-Amonmu, 8-ayetni körüng) élip kétilip, esirlikke chüshken; barliq kocha béshida bowaqliri chörüp tashliwétildi,....»** — Misirdiki chong sheher «No-Amon» intayin mustehkem, hetta Asuriye shehiridin téximu «yéngilmes» idi. U Nil (déngizdek keng bolghan) deryasining töt éqimi arisigha jaylashqan bolup, 20000 jeng harwisi, 100 derwaziliq zor éviz sépili bar; töt memliket bilen ittapaqdash idi. Shunga u «yéngilmes bir sheher» dep hésablan'ghan. Biraq u Asuriye padishahi Ashurban-pal teripidin miladiyedini ilgiriki 665-yili rehimsizlik bilen bitchit qilindi.

Sen dūshmendin himaye izdep yūrisen;□

¹² Séning barliq istihkamliring xuddi tunji méwige kirgen enjūr derixining enjūrlirige oxshaydu;

Birla silkise, ular yégüchining aghzigha chūshidu.

¹³ Mana, xelqing shehiringde qiz-ayallardek bolup qaldi;

Zéminingning qowuqliri dūshmenliringge keng ichilidu;

Ot tömür taqaqliringni yep kétidu.□

¹⁴ Emdi muhasirige teyyarliq qilip su tartip qoy!

Qorghanliringni mustehkemle!

Séghiz topidin lay étip,

Hak layni cheylep qoy!

Xumdanni raslap qoy!

¹⁵ Ot séni shu yerde yep kétidu;

Qilich séni üzüp tashlaydu;

Ū séni chéketke lichinkisidek yewatidu;

Emdi özüngni chéketke lichinkiliridek köp qil,

Chéketkidek özüngni zor köp qil!

¹⁶ Sen sodigerliringni asmandiki yultuzlardin köp qilding;

□ **3:11** «Senmu **mest bolisen; sen mökünüwalisen,...**» — «sen**mu** mest bolisen» — tarixta köp küchlük sheherler özide turghuchilarning bixestelik qilishi we özliridin meghrurlinip haraq ichip mest bolushi bilen, dūshmenler bösüp kirgen. No-Amonning ehwalimu belkim shundaq bolghan, Ninewening aqiwiti jezmen shundaq bolidu. □ **3:13** «xelqing **shehiringde qiz-ayallardek bolup qaldi**» — bu ikki bisliq gep. Birinchidin Ninewe shehiridiki köp erler shu dewrdiki padishahi Sardonopolisqa egiship bechchiwaz bolup ketti. Sardonopolis özi ayalche kiyinip yüretti. Bu ishlar Xuda aldida özlirige jaza élip kélidighan éghir gunah idi. Ikkinchidin, jengge kelgende, Asuriye xelqi qiz-ayallardek qorqup kétip qachidighanliqini körsitidu.

Mana, chéketke lichinkisi qanat chiqirip, uchup kétidu!□

17 Séning erbabliring chéketkilerdek, Serdarliring mijir-mijir chaqchiqizlardek bolidu; Mana ular soghuq künide chitlar ichige kiriwélip makan qilidu;

Quyash chiqqanda, ular qéchip kétidu, Barghan yérini tapqili bolmaydu.□

18 Chopanliring mügdep qaldi, i Asuriyening padishahi;

Séning aqsöngeliring jim yatidu; Xelqing taghlar üstige tarqilip ketti, Héchkim ularni yighmaydu;□

19 Séning yarang dawasiz, Séning zexming éghirdur;

□ **3:16** «chéketke **lichinkisi qanat chiqirip, uchup kétidu!**»

— «chéketke lichinkisi ... uchup kétidu» dégenning menisi belkim Ninewening köp sodigerliri bëshigha éghir kün chüshkende uninggha héch yarem bermey, «bikar telep» chéketkidek qéchip kétidu; 17-ayetnimu körüng. □ **3:17** «**Séning erbabliring chéketkilerdek, serdarliring mijir-mijir chaqchiqizlardek bolidu; mana ular soghuq künide chitlar ichige kiriwélip makan qilidu**»

— chéketkiler soghuq waqitlarda «tonglap qétip qalidu», héch midirlimas bolup qalidu. Asuriyening eskerliri oxshashla jengge kirgende héch heriket qilmay, belkim qorqunchtin «qétip qalidu». Andin ular qéchip «uchup kétidu». □ **3:18** «**Chopanliring mügdep qaldi, i Asuriyening padishahi.... xelqing taghlar üstige tarqilip ketti, héchkim ularni yighmaydu....**»

— «chopanliring» yeni «xelq padichiliring», «xelq baqquchiliring» belkim memliketning bixeterlikige mes'ul bolghanlarni, yeni padishahning ordisdiki wezir-wuzralirini körsitidu. Héchkim tarqilip ketken Asuriye xelqidin xewer élip ularni yighmaydu, baqmaydu. «**Xelqing taghlar üstige tarqilip ketti, héchkim ularni yighmaydu....**» — Asuriye xelqi tarqitilghandin kéyin hergiz qaytidin bir el-yurt bolmighan.

Xewiringni anglighanlarning hemmisi üstüngdin
chawak chalidu;
Chünki toxtawsiz rezilliking kimning béshigha
kelmigendu?

Muqeddes Kalam (latin yéziq)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Latin script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5